

DE HUISZWALUW (*Delichon urbica*) IN DE KEMPEN IN 1995.

WILLEM VEENHUIZEN EN JAN WOUTERS

Al voor het twaalfde achtereenvolgende jaar zijn veel plaatsen in de Kempen op de Huiszwaluw geïnventariseerd. We krijgen zo prachtige tijdreeksen waar SOVON blij mee zal zijn. En we houden vol. Het team zwaluwtellers bestond ook dit jaar de volgende personen: Wil Beeren (WBe), Fred de Blom (FdB), Pierre Boudewijns (PBo), Martin van den Broek (MBr), Wim Deebe (WDe), Piet van Happen (PHa), Ton Hermans (THe), Guus Nas (GNa), Geert Sanders (GSa), Gerrit Vink (GVi), Jan Wouters (JWo) en Willem Veenhuizen (WVe). Allen veel dank en gaarne tot het volgende seizoen.

BESPREKING VAN DE TELRESULTATEN PER PLAATS.

In Tabel 1 zijn de getelde aantallen in de diverse plaatsen vanaf 1984 tot en met 1995 weergegeven. We zullen de tabel plaats voor plaats doornemen.

Acht: Stabiel of een lichte toename.

Bergeijk: Populatie stabiel gebleven.

Breugel: Hoe lang zullen die 2 paartjes zich hier nog kunnen handhaven? Dit jaar in ieder geval nog wel.

Budel: Sterke afname!

Budel Dorplein: Weer een lichte afname.

Budel Schoot: Nog maar één broedsel.

Duizel: Niets! Op Donk 12-14 enkele oude 'ringen' van enkele jaren oud.

Eindhoven: Dit jaar is de populatie nog stabiel gebleven.

Geldrop: Populatie nog wat toegenomen na de dramatische afname van 1993. Op de locatie Horyon nog maar 1 nest. De kolonie aan de kerk in Zesgehuchten gaat steeds verder achteruit en omvat nog maar 5 broedparen, tegen vorig jaar 6!

Hapert: Dit jaar een sterke afname. Bewoners beletten de zwaluwen het nestelen aan hun huis.

Heeze: Blijft nu redelijk stabiel.

Knegsel: Toch nog maar twee nesten gevonden!

Leende: Populatie met eenderde (3 nesten) afgenomen.

Tabel 1: AANTAL GETELDE HUISZWALUWNESTEN PER PLAATS VAN 1984 TOT EN MET 1995. Voor de afkortingen van de tellers zie in de tekst.

Plaats	Atlas- en Kwartblok	JAAR													Teller(s)	Tendens
		'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	1995			
Aalst	51-55	0	--*)	--	--	--	--	--	1	--	--	--	--			
Acht	51-34	--	±6	8	11	11	16	9	12	10	--	17	19	WVe, FdB	+	
Bergeyk	57-13-3+4	--	8	6	--	6	7	6	3	7	8	8	7	WVe	0	
	57-23-1+2															
Bladel	57-11	--	39	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--			
Breugel	51-25-4	24	20	9	9	12	13	12	5	9	3	2	2	GNa	0	
Budel	57-26-4	--	--	--	--	31	31	22	20	14	6	5	2	WBe	-	
Budel Dorplein	57-36-4	--	--	--	--	30	25	25	26	26	23	12	10	WBe	-	
Budel Schoot	57-36-2+4	--	--	--	--	10	7	12	3	6	2	2	1	WBe	-	
Casteren	51-51-2	27	--	--	--	±6	12	--	--	--	14	--	--			
Duizel**)	51-52-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	FdB	?	
Eindhoven	51-35-1	97	82	53	42	29	31	25	29	30	23	18	17	GNa,FdB,	0	
	51-44-2													WVe		
Geldrop	51-46-3+4	77	32	36	40	44	49	56	39	32	16	19	24	PHa	+	
Hapert	51-52	33	13	14	13	21	17	17	11	10	--	12	6		---	
Heeze	51-56-2+4	±1	8	15	18	21	13	10	4	8	4	14	16	PHa,THE	0	
Hoogeloon	51-52-1	37	33	--	--	--	--	--	--	--	7	--	--			
Knegsel)	51-53-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	4	2	WVe, FdB	-	
Leende	57-16-1	34	23	--	5	4	3	11	6	6	8	9	6	WBe, PHa	-	
Leenderstrijp	57-16-3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	45	35	32	WBe	0	
Luyksgestel	57-23-4	37	21	19	--	24	22	25	22	19	23	18	18	WVe	0	
Maarheeze	57-27-1	--	--	--	--	(2)	45	51	42	36	33	31	--			
Nuenen	51-36-1+3	73	43	38	21	19	--	--	16	12	18	18	12	WVe	--	
Oerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--			
Reusel	56-18-2	68	46	--	--	44	49	49	28	27	15	16	17	JWo	0	
Riethoven	57-13+14	--	8	2	--	3	0	--	0	--	--	--	--			
Schadewijk	57-13	--	--	0	--	--	--	--	--	--	--	--	--			
Soerendonk	57-26-1	--	--	--	--	34	39	27	26	27	19	19	--			
Son	51-25-3+4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	0	0	GNa	0	
Steensel	51-53-4	21	26	26	27	32	30	30	27	19	19	6	3	PBo, MBr	---	
Sterksel	57-17-1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	40	48	--			
Veldhoven (dorp)	51-54-1	40	21	29	--	21	34	40	33	38	18	21	25	WDe,WVe	+	
Veldhoven Look (Boerenbond)	51-43-4	--	--	--	--	1	--	--	--	2	6	9	11	WDe	+	
	51-44-3															
Waalre	51-54-2+4	40	--	29	--	--	--	33	30	--	25	--	--			
Weebosch	57-22-2	23	19	14	--	3	4	7	6	8	9	7	2	WVe	---	
Westerhoven	57-14-3	12	10	18	--	22	25	26	22	20	20	17	9	WVe	---	
Wintelre	51-43	--	--	--	--	0	--	--	--	--	--	8	10	WVe, FdB	+	
Zandoerle	51-43-4	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	0	--			
TOTAAL		679	496	359	173	430	472	499	411	366	404	375	251			
*)niet geteld **) nieuwe telling																

Leenderstrijp: Min of meer stabiel. De kolonie aan de Strijperstraat 67 ging van 24 nesten terug naar 21!

Luyksgestel: Populatie stabiel gebleven.

Nuenen: Populatie ook met eenderde (6 nesten) afgenomen. De beide kunstnesten waren niet bezet.

Reusel: Na de zware afname in 1993 blijft de populatie ook dit jaar stabiel.

Steensel: Populatie wederom sterk afgenomen.

Veldhoven-dorp: De populatie blijft licht toenemen. De kolonie van de Runstraat is hetzelfde gebleven (17 nesten).

Veldhoven Look: Weer een lichte toename, van 2 nesten bij de 'Boerenbond'.

Weebosch: Populatie sterk afgenomen.

Westerhoven: Populatie sterk afgenomen.

Wintelre: Populatie stabiel of iets toegenomen.

NESTPLAATSEN IN HET BUITENGEBIED

In tabel 2 zijn de tellingen bijeengebracht van enkele kolonies in het buitengebied, dus buiten de bebouwde kommen.

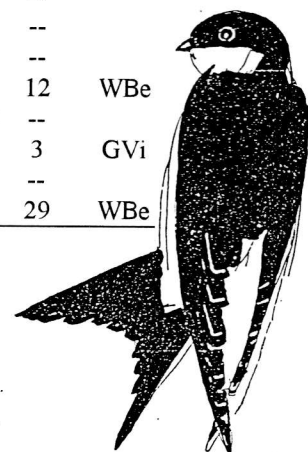
Fabriek KZM Budelco: Wederom een afname!

Aanscotse Beemden: De nieuwe vestiging vanuit de populatie "Rode Kruislaan", is met een kwart (1 nest) afgenomen!

Leenderstrijp Paaldijk 3: Deze kolonie is vrijwel even groot gebleven.

Tabel 2: KOLONIES AAN BOERDERIJEN/HUIZEN IN HET BUITENGEBIED

Plaats	'84	'85	'86	'87	'88	'89	'90	'91	'92	'93	'94	'95	Teller(s)
Eindhoven boerderij "De Keizer"	15	--	--	--	4	--	--	--	--	--	--	--	
Nuenen boerderij Collse Hoefstr.	--	7	9	--	2	--	0	0	--	--	--	--	
Broekhovenseweg nabij Gr. Vlasroot	--	11	8	--	--	--	--	--	--	--	--	--	
Fabrieken KZM Budelco, Dorplein	--	--	--	--	19	26	28	19	25	28	19	12	WBe
Achelse Kluis	58	39	±53	±63	±75	±83	±81	±56	±46	±56	±43	--	
Aanscotse Beemden Eindhoven	--	--	--	--	--	--	--	--	--	2	4	3	GVi
Riethoven Veldhovensedijk	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	8	--	
Leenderstrijp boerderij Paaldijk 3	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	28	29	WBe

DISCUSSIE

Ook in 1995 lijkt het erop dat de populatie over de gehele lijn weer achteruit is gegaan, al blijft er variatie. Tegenover flinke afnames van de huiszwaluwpopulaties in Hapert, Nuenen, Steensel en de Weebosch staan enkele toenames in Geldrop en Veldhoven.

Als we de plaatsen die in 1994 en 1995 geteld zijn met elkaar vergelijken komen we tot een teruggang van 328 naar 295 nesten, een daling van 10 %. Voor het teldistrict waar ons werkgebied in ligt (nr.9) stelt Leys (1996) in 1995 een gelijkblijvende trend vast, ten opzichte van 1994. Ten opzicht van 1990 is de Huiszwaluw in 1995 in dat district met 48 % afgenomen. Voor onze telling is die teruggang nog iets groter: van 410 naar 196 nesten, een daling van 52%.

Voor heel Nederland liggen de cijfers van 1995 op 6 % achteruitgang ten opzichte van 1994 en 23% achteruitgang ten opzichte van 1990. De Nederlandse huiszwaluwpopulatie wordt geschat op 116.000-130.000 broedparen. (Leys 1996).

In ons werkgebied doet de Huiszwaluw het dus slechter dan in de rest van Nederland, en ook slechter dan in de rest van zuidelijk Noord Brabant. Met een achteruitgang van 10% per jaar lijkt het een kwestie van 10 jaar voor we nog maar een kleine restpopulatie over hebben.

We zullen de moed er maar in houden en tellen nu het nog kan. Op naar het volgende telseizoen, zwaluwse groeten!

Literatuur

-H.N. Leys (1996): Inventarisatie van de Huiszwaluw en Oeverzwaluw. Verslag 1995. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.

